

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De prima censura Ecclesiastica, nempe excommunicatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

riculum imminet animarum, quod si tamen Episcopus suo subdito concessit, ut sibi idoneum confessarium eligere possit, nullam tamen hic electus in casus Episcopo specialiter reservatos jurisdictionem habet, prout statuitur in cap. si Episcopus. 2. h. t. in 6.

SECTIO II.

De remissionibus sive indulgentiis.

Hanc hujus sectionis materiam vel breviter explicatam apud Auth. Method. vide, vel fusius traditam apud Theologos morales.

TITVLVS XXXIX.

DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIONIS, SUSPENSIONIS, ET INTERDICTI.

SECTIO I.

De prima censura Ecclesiastica, nempe excommunicatione.

§. I.

Quid & quotuplex sit Censura.

Censura in genere dici potest, poena quaedam spiritualis ac medicinalis, privans usu aliquorum bonorum spiritualium, per Ecclesiasticam potestatem inflicta, delinquenti, donec a contumacia cesset. Esse autem penes Ecclesiam potest e n infligendi censuras, ex Evang. Math. c. 16. probatur, & ex ratione, qua quilibet respublica jus habet, ad eo modo coercendos contumaces, & rebelles &c.

Proprie autem loquendo tres tantum sunt censuræ, Excommunicatio, suspen-

sio, & interdictum, prout colligitur ex cap. quarensi de V. S. & hinc irregularitas non est censura (qui enim violat censuram, sic irregularis, non tamen novam incurrit irregularitatem, qui irregularis cum sit, Sacramenta tamen suscipit, vel administrat) sed nec cessatio a divinis, cum non priveat usu divinorum, sed omitti tantum ea velit, nec degradatio aut depositio &c. quæ sunt poenæ incorrigibilium.

§. II.

Quid, & quotuplex sit excommunicatio, & quæ formæ fieri debeat?

Excommunicatio in genere est censura Ecclesiastica, per quam Christianus a communione Ecclesie, seu reliquorum fidelium separatur; est autem triplex fidelium communicatio pure interna, pure externa, & mixta. Prima con-

M m m m 3

consistit in fide & gratia, quâ membra, fideles scilicet, cum suo Capite Christo Jesu conjungantur, & inter se, ut sibi invicem impetrare de congruo possint specialia beneficia, &c. quâ non privat, nec privat potest Ecclesia, ita ut possit pro his privatâ intentione, privatus orare, sacrificare, &c. prout hæc opera privati hominis sunt. Purè externa consistit in politica aliqua societate fidelium in colloquio v. g. convictu, commercio, &c. Mixta denique est, quæ partim interna, partim externa est, & consistit in usu & administratione Sacramentorum tam activâ, quàm passivâ, in communibus suffragiis nomine Ecclesiæ, in aliis publicis officiis spiritualibus, ac Ecclesiastica sepultura, &c. & hæc utraq; private potest Ecclesia, diverso tamen modo, & rigore, pro diversitate censuræ.

Dividitur autem excommunicatio primò in majorem, & minorem, uti patet, *ex cap. Si quem 59. b. t.* Major est, quæ absolute à communione fidelium separatur, ut paulò post ostendetur, & poena gravissima est, quâ nulla major est in Ecclesia, ac sub nomine excommunicationis absolute positæ semper intelligitur, neque substantialiter, seu essentialiter ab anathemate differt, sed tantùm accidentaliter. Secundò dividitur in eam, quæ fertur à jure, & in eam, quæ fertur ab homine; hæc per Iudicis sententiam instigitur, illa per legem, sive constitutionem perpetuam; quæ tamen iterum subdividitur, in eam, quæ ipso facto incurritur, sive per criminis admissionem, ante sententiam condemnatoriam Iudicis, & latæ sententiæ dicitur, & in eam, quæ

non incurritur ipso facto, sed ad quæ incurrendam necessaria est condemnatoria Iudicis sententia, & dicitur sententiæ sententiæ. Tertio dividitur in justam & injustam, justa est, quæ à legitimo Iudice, & servato juris ordine interitur, injusta est, cum aliquid horum debet, & harum alia est valida, cui tantum deest circumstantia debiti finis, vel solemnitas aliqua accidentalis, alia invalida, sive nulla, quæ fertur à non legitime potestate, vel contra privilegium auctorius, vel post legitimam appellationem, vel quæ continet errorem inordinabilem. Quarto denique dividitur excommunicatio in generalem, quæ fertur in communi, in omnes taliter delinquentes, & in particularem, quæ contra specialem personam fertur, expresso quoque nomine, &c.

Et quamvis ad valorem excommunicationis certa verborum forma non requiratur, & nec scriptura sit de necessitate, *juxta cap. tamen Mediolani 1. d. in 6.* ad majorem sententiæ talis materiam requiritur, ut in scripto probetur, & causa exprimat, ob quam excommunicatus est, ac copia excommunicationis detur excommunicato, si ab eo fuerit petita, ita ut validus sit futura excommunicatio, si horum aliquid omittatur, Iudex tamen excommunicatio aliquid omittens ab ingressu Ecclesiæ, & divinis officiis per mentem sit suspensus.

§. III.

De effectibus excommunicationis, sive majoris, sive minoris.

Effectus majoris excommunicationis sunt plures & varii, quos pluribus examinant, & explicant Theologi morales, potissimi sunt. Primum, quod sint privati activo usu Sacramentorum, ita ut nullus possit Sacramentum aliquod administrare (licet saltem, si potestas ordinis tantum requiratur) nisi gravis necessitas urgeat ad quaedam necessaria ad salutem administranda. Secundum, quod sint privati usu passivo Sacramentorum, ut nullum Sacramentum licet suscipere possint, quamdiu sint in excommunicatione positi, *cap. cum illorum 32. h. t.* Tertium, quod privati sint communibus Ecclesiae suffragiis, ita ut nullus horum, ut publica & communia sunt Ecclesiae suffragia, fructus in eos deriveretur, etsi fortassis in gratiam restitutus esset coram Deo. Quartum, quod sit prohibitum illis divinis officiis interesse, quae communiter fiunt à ministris Ecclesiae, ad hoc deputatis. Quintum quod sint privati omni usu, seu executione jurisdictionis Ecclesiasticae, saltem, si tolerari non sint. Sextum, quod sint privati omni communicatione forensi, ita ut excommunicatus non possit habere officium publicum fori externi, & per exceptionem oppositam excommunicationis in utroque foro repelli possit. Septimum quod sint privati omni communicatione civili, & politica cum aliis fidelibus, ita ut excommunicato non tolerato, quales sunt notorii Clericorum percussores, & nominatim

denuntiati, non liceat taliter communicare, etiam Civili communicatione, prout notissimo illo versiculo prohibetur:

Os, orare, vale, communicatio mensa negatur. Octavum, quod sint inhabiles ad beneficia obtinenda. Nondum, quod priventur sepulture à Ecclesiastica, ita ut in loco sacro sepeliri non debeant, neque solemniter à clero ad sepulturam deduci, quod tamen de solis non toleratis excommunicatis intelligi debet.

Minoris vero excommunicationis duo potissimum effectus sunt: primum, quod taliter excommunicatus sit privatus usu passivo sive susceptione sacramentorum. Et secundum, quod sint inhabiles ad beneficia obtinenda, quae saepe haberi non possunt sine obligatione ad suscipienda Sacramenta.

SECTIO II.

De causis excommunicationis.

§. I.

Quinam possint excommunicare, vel excommunicari.

Potestatem excommunicandi habent illi omnes & soli, de jure communi, qui jurisdictionem Ecclesiasticam in foro externo habent, prout sumitur ex *cap. cum ab Ecclesiarum 3 de officio jud. ordi.* (in specie tamen cujusvis Ecclesiae consuetudo attendenda est) & hinc laici, clerici conjugati, feminae, etiam si sint Abbatisse sine Pontificis dispensatione